

העונה ה-28 | 2011/12

משקספיר עד גתה

הקאמרטת הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

הקאמרטע הישראלית ירושלים

מייסד ומנהל מוסיקלי: אבנר בירון

מלחין בית: יוסף ברדנשוויל

חברי התזמורת

כינור ראשון	כינור שני	ויולה	צ'לו	קונטרבאס	אבוב	בסון
ארנולד קוביליאנסקי*	נטלי שר*	מיכאל פלסקוב*	צבי אורליאנסקי*	דמיטרי רזנצוויג*	מוקי זוהר*	מאוריצי פאז*
מיכאל בויאנר	דניס גרסי	דורון אלפרין	יפים אייזנשטד*	גנאדי ליטבין	אורי מירז	קריסטיונס גריגס
פאבל גלגנוב	זינה לוין	מיכאל יאבקר	מרינה כץ*			
רומן יוסופוב	קרן ליפקר	בוריס רימר	אלכסנדר סינלניקוב	חליל		חצוצרה
כרמלה ליימן	מיכאל קונצביץ'	אנדריי שפליניקוב		אסתי רופא*		מרט גורביץ'
אטיין מנרי	אדוארד רזניק					
סופיה קירסנובה**						

נגנים אורחים: מתן דגן, נגן ראשי; יונתן וייס, חליל; איליה שוורץ, אלכס גורפינקל, קלרינט; דימה לויטס/נתן בירמן, חצוצרה; אלון ראובן, רות ורון, אדריאן ארויו סוליס, וולינטום גבריאל, קרן יער; אלון בור, טימפני וכלי הקשה; גפרי קובלסקי, כלי הקשה

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל

פרופ' רות ארנון*, יו"ר	שמשון ארד	עו"ד יאיר גרין*	ניסים לוי	פרופ' אורי קרשון
יעקב אייזנר*	פרופ' אבי בן בסט	רוברט דרייק	הדווה פוגל*	גבי רוזנברג
אלי אייל	אבנר בראל	פרופ' משה הדני*	פרופ' מנחם פיש*	ברוך שלו*
ד"ר חנן אלון	פרופ' בני גיגר*	משה וידמן*	דיוויד קינדלר*	
יצחק אלרון*	בני גל-עד*	שרה זלקינד		

הצוות האדמיניסטרטיבי

מנהל כללי: בן ציון שירה	מנהלת שיווק: תמר אומנסקי	מנהל במה: ואלרי אקסיונוב	העוגב, שנבנה ע"י גדעון שמיר, והטימפני הועמדו לרשות התזמורת באדיבות קרן התרבות אמריקה-ישראל
מנהל אדמיניסטרטיבי: מיכאל קונצביץ'	מכירות: דגן פדר	יועץ משפטי: עו"ד עמי פולמן	
מפיקה: אביגיל סנדלר	מזכירות: מירב פרחי	הנהלת השבונות: שרית יצחקי	

מחלקת מנויים: 1-700-55-2000 | בימים א'-ה' 09:00-17:00

משרד התזמורת: רח' ההגנה 13, הגבעה הצרפתית, ירושלים | טל: 02-5020503 | פקס: 02-5020504
כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com | אימייל: info@jcamerata.com

התזמורת נתמכת על ידי: משרד התרבות והספורט | עיריית ירושלים, האגף לתרבות | הקרן לירושלים
קרן מרק ריץ' | טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ | ומסתייעת בתורמים שונים.

2011 / 2012

משקספיר עד גתה

אבנר בירון מנצח
קרן הדר סופרן
איילת כהן סופרן
בני הנדל קריין

ירושלים / המינהל הקהילתי, הגבעה הצרפתית

יום ו' 22.6.12 בשעה 10:00 (קונצרט מיוחד עם תהליך העבודה)

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות

מוצ"ש, 23.6.12 בשעה 21:00 (המשולבת הקטנה)

יום א', 24.6.12 בשעה 20:30

יום ו', 29.6.12 בשעה 13:00

מוצ"ש, 30.6.12 בשעה 21:00

ירושלים / אולם הנרי קראון

יום ג', 26.6.12 בשעה 20:30

חיפה / אולם רפורט

יום ד', 27.6.12 בשעה 20:30

רחובות / אולם ויקס, מכון ויצמן למדע

יום ב', 2.7.12 בשעה 20:30

פליקס מנדלסון (1847-1809)

מוסיקה למחזהו של ויליאם שקספיר
חלום ליל קיץ, אופוס 61

ילנה סוקולובסקי (1967)

עולם השמש: תמונות מן הדמיון -
קונצ'רטו לסופרן ולתזמורת (בכורה עולמית)

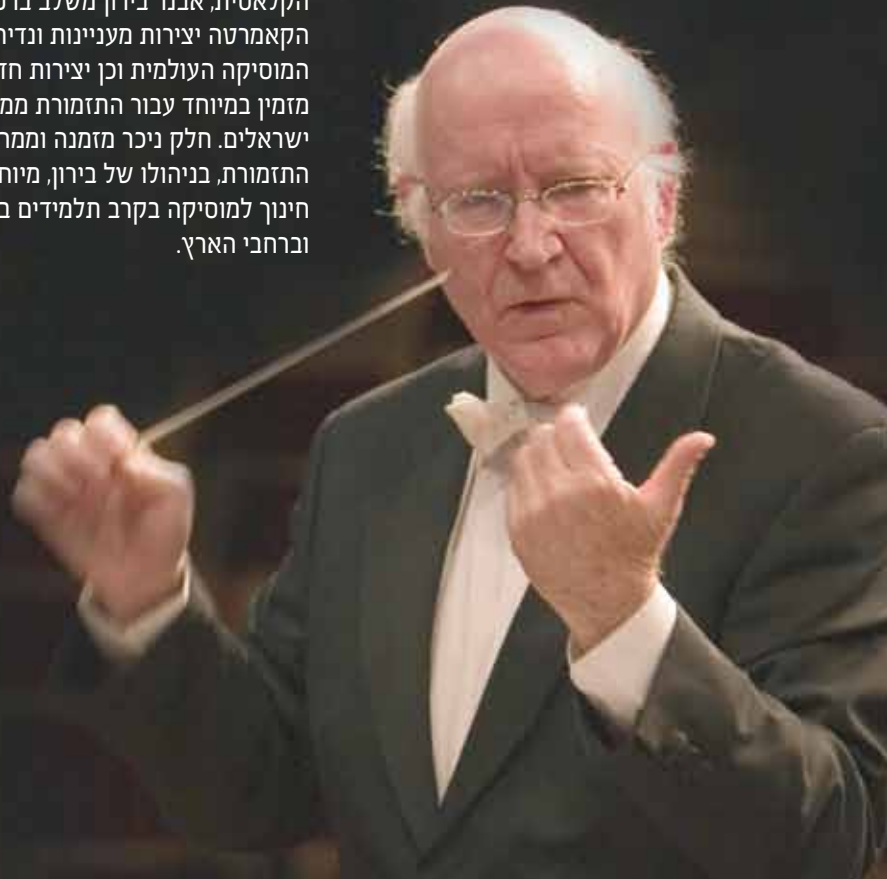
הפסקה

לודוויג ואן בטהובן (1827-1770)

מוסיקה למחזהו של יוהאן וולפגנג
פון גתה אגמונט, אופוס 84

חדשנות ומעוף מאפיינים את המנצח והחלילן אבנר בירון, מייסדה, מנהלה ומנצחה הקבוע של הקאמרטה הישראלית ירושלים. בעבודה שיטתית ויצירתית הקנה לתזמורת יוקרה בארץ ובעולם והופעותיה תחת שרביטו זוכות לשבחי הביקורת ולאמונו והערכתו של קהל המנויים הוותיק. מלבד 28 עונות הקונצרטים על בימות המוסיקה בארץ, הופיעה הקאמרטה הישראלית ירושלים במהלך השנים באולמות המרכזיים של פריס, אמסטרדם, ברלין, לוצרן, באזל, ז'נבה, מדריד, ניו-יורק, וושינגטון, לוס אנג'לס, שיקגו, אלסקה, בייג'ין, שנחאי ועוד.

לצד העלאת נכסי צאן הברזל של המוסיקה הקלאסית, אבנר בירון משלב ברפרטואר הקאמרטה יצירות מעניינות ונדירות מן המוסיקה העולמית וכן יצירות חדשות שהוא מזמין במיוחד עבור התזמורת ממלחינים ישראלים. חלק ניכר מזמנה וממרצה של התזמורת, בניהולו של בירון, מיוחד לפעולות חינוך למוסיקה בקרב תלמידים בירושלים וברחבי הארץ.

את הקריירה המוסיקלית שלו החל אבנר בירון כחלילן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתזמורת הקאמרית הישראלית. לפני כן למד ביולוגיה באוניברסיטה העברית והשתלם בניצוח באקדמיה למוסיקה בווינה ובמוצרטאום של זלצבורג. גישתו למוסיקה ולאייטרפרטציה מושפעת מהשכלתו הרחבה במוסיקה ובמדע.

כחלילן הירבה להופיע בהרכבים קאמריים וברסיטלים וניהל כיתות-אמן רבות משתתפים בארץ ובחו"ל. כמורה וכמחנך העמיד דורות של חלילנים ושל מורים לחליל. הוא אף הקים את "אנסמבל סולני הגליל", הרכב וירטואוזי שזכה להצלחה בינלאומית בזמן קצר.

אבנר בירון ניצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור והסינפונייטה באר שבע, והוא מזמין לניצח על תזמורות ברחבי העולם. כמוכן כיהן כמנהל המוסיקלי של פסטיבלים, ביניהם "אבו גוש" ו"ימי מוסיקה וטבע בגליל".

ב-1994 נתמנה בירון לראש האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים. בשלוש הקדנציות של כהונתו הצעיד את האקדמיה להישגים מרשימים: הוא יזם פתיחת מחלקה למוסיקה מזרחית, הקים את התזמורת הקאמרית של האקדמיה ויסד את הפקולטה למוסיקה רבת-תחומית. בירון נבחר לכהן כחבר הוועדה המתמדת של ארגון האקדמיות הגבוהות למוסיקה באירופה (AEC). ב-2005 זכה בפרס שרת החינוך על מצוינות ותרומה אמנותית רבת שנים בתחום המוסיקה בארץ.

הזמרת קרון הדר, בוגרת בית הספר הגבוה לאמנויות הבמה בית צבי, פיתחה בעשור האחרון קריירה בינלאומית רבת-חומית, תוך שילוב מרשים בין רפרטואר אופראי, לידר וזמר עברי אמנותי.

בזכות מלגה מיוחדת מן המאסטרו דניאל ברנבוים השתלמה קרון בשנים 2006-2007 בלימודי אופרה בברלין ובתום לימודיה גילמה את נַנְטָה באופרה פאלסטוף לוורדי וזכתה לשבחי הביקורת הגרמנית. בשנת 2011 הייתה כרמן באופרה של ביזה עם הסימפוניית חיפה בניצוח נועם שריף. באותה עונה הופיעה עם הפילהרמונית הישראלית, הסימפוניית ראשון לציון ותזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית וכן בקונצרטים בחוץ לארץ. בין התזמורות שהופיעה עמן: הפילהרמונית של וסטצ'סטר (ניו יורק), הסימפוניית של ברלין, הסימפוניית של איטליה והקאמרטה הישראלית ירושלים, תחת שרביטיהם של לורין מאזל, זובין מהטה, נועם שריף, אבנר בירון, אריה ורדי, ליאור שמבדל, אנדריי קנאפ, גאבור הולרוג, וינפריד טול ומרצ'לו פאני.

קרון מופיעה גם ברסיטלים ובהרכבים קאמרליים בארץ ומחוצה לה - בסין, קרואטיה, בלגיה, אנגליה, פולין, צרפת, לוקסמבורג וגרמניה - לצד הופעות בפסטיבלים רבים בישראל ובאירופה.

באביב 2006 יצא לאור תקליטה הראשון, עם רפי קדישזון ודן אטינגר, **מוסיקת ליל זעירא**, תקליט המוקדש כולו לשירי מרדכי זעירא. בשנת 2007 יזמה את הוצאתו לאור של התקליט **שחורה אני ונאווה**, ובו פנטסיה מאת המלחינה אלה מילך-שריף על פי

טקסטים משיר השירים בעריכה משותפת עם המלחינה. יצירה זו הועלתה לראשונה על הבמה במסגרת פסטיבל ישראל 2007 ובשנת 2008 הוצגה בגרמניה ובבלגיה. ב-2010 יצא לאור בבריטניה תקליטור ובו משתפת קרון פעולה עם נגן קרן-היער אלון ראובן והפסנתרן יוני פרחי. בקרוב ייצא לאור תקליטה הרביעי, עם המוסיקאים משה זורמן ואסף רוט, המוקדש לשירי שלישיית **החלונות הגבוהים**.

קרון הדר אינה מדירה רגליה גם מבמת התיאטרון: היא השתתפה בהצגות "אשכבה" ו"הבכיינים" מאת חנוך לוין ובאופרה "צחוק של עכברוש" מאת אלה מילך-שריף ונאוה סמל בתיאטרון "הקאמרי" ובהצגות "ינשופים" מאת גדי ענבר ו"אדון של שתי משרתות" מאת אפרים סידון בתיאטרון באר-שבע. בתיאטרון הספרייה שיחקה במחזות הזמר "שיער" ו"יוסף וכתונת הפסים המשגעת".

קרון הדר היא זוכת תחרות ריינסברג שבגרמניה לשירת אופרה 2007 ואמנית נבחרת של הקרן למצוינות בתרבות לשנת 2008.

קרון היא אִמָּם של התאומים אייל ונועה.

מסע הופעותיה של איילת כהן כסולנית החל בהיותה בת 11 וחברה ב"מקהלת אנקור" הירושלמית, עת שרה את תפקיד הסופרן ב"סטאבאט מאטר" לפרנולזי בארץ ובפסטיבלים באירופה. איילת שילבה עם לימודיה לקראת התואר הראשון בביצוע קולי באקדמיה למוסיקה על שם רובין בירושלים גם לימודי מוסיקולוגיה והיסטוריה באוניברסיטה העברית. בין הופעותיה באותה תקופה הייתה השמעת הבכורה של "שישה שירים לקול ולתזמורת" מאת אהרון חרל"פ למילים של יעקב ברזילי עם התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור.

בשנת 2001 החלה איילת את לימודי התואר השני באקדמיה למוסיקה של סן פרנסיסקו אצל ג'ין רנדולף. בין מוריה היו גם ג'נט בוקספאן, לורט גולדברג, ג'ואן דורנמאן, יפים מייזל, דיאנה סוביארו, הזוג ניקו וקרול קסטל, ג'ונתן קונר, ורה רוז'ה, דבורה בירנבאום ובאחרונה - כיתת אמן עם מונסראט קבייה.

תפקידה הראשון של כהן על בימה מקצועית היה לונְטָה בג'אני סיקי לפוצ'יני עם בית האופרה של ברקלי. מאז הופיעה בבית האופרה של אוקלנד, ב"קפיטול אופרה" של סקרמנטו, ב-Pocket Opera הניו-יורקית וב"ניו אופרה פסטיבל" של רומא. בין תפקידיה: אֶטְלֵנְטָה בְּסֶרְסָה להנדל, סוזנה בנישואי פיגארו של מוצרט, כְּלוֹאָה בפיק דאם מאת צ'ייקובסקי, לוסי בהטלפון של ג'אן-קרלו מנוטי, גרטל בהנזל וגרטל של הומפרדינק והאם בסאגה - אופרה מאת המלחינה האמריקנית בת זמננו שלי נאן.

מיד עם שובה ארצה, באוגוסט 2009, הוצע לה תפקיד הילד בהילד חולם מאת גיל שוחט באופרה הישראלית החדשה. באחרונה גילמה את אנה בְּלָה וילי של פוצ'יני ואוסקר בנשף מסכות מאת ורדי והיא הופיעה עם התזמורת הפילהרמונית אשדוד בהשמעת בכורה של שירים של יוסף ברדנשוילי למילים של יעקב ברזילי.

בשנת 1996 הייתה איילת כהן בין מקבלי פרס קרן התרבות אמריקה ישראל ומאז זכתה במלגה ללימודי מוסיקולוגיה מן האוניברסיטה העברית בירושלים ובפרסים משתי קרנות עידוד כישרונות צעירים בסן פרנסיסקו. היא הייתה בחירת הבמאי בתחרות הבינלאומית לזמרי אופרה בקליפורניה והגיעה לגמר בתחרות אגודת המוסיקה כרמל בקליפורניה ובתחרות מטעם תחנת הרדיו KDFC. לאחר שובה ארצה הוכתרה בתואר אמן מצטיין מטעם משרד הקליטה. איילת השתתפה חמש פעמים בתוכנית היוקרתית של המכון הבינלאומי לאמנויות הזמרה, ישראל (IVAI).

סדרת עולם הפסנתר

שלושה פסנתרנים מעולים ומנצח אחד,
אבנר בירון, בקונצרטים יוצאי דופן.

אלכסנדר טורדזה ינגן את הקונצ'רטו לפסנתר מאת ראוול וקטעי סולו. בנוסף לאלה התזמורת תנגן את "קברו של קופרן" מאת ראוול ואת הסימפוניה השביעית של בטהובן.

*Alexander
Toradze*

אלכסנדר קורסנטיה ינגן את הקונצ'רטו לפסנתר מאת נינו רוטה וקטעי סולו. בנוסף לאלה התזמורת תנגן את הסימפוניה השלישית מאת בטהובן ואת הסימפוניה הראשונה מאת פרוקופייב.

*Alexander
Korsantia*

דניאל גורטלר ינגן קונצ'רטי לפסנתר מאת באך וצ'י אבני (בכורה ישראלית). בנוסף לאלה התזמורת תנגן את סימפונית הפרידה מאת היידן ויצירות מאת קורלי ויוואלדי.

*Daniel
Gortler*

29
2012
2013

השנה מצטרפים למנויי הקאמרטה הישראלית ירושלים

לרכישת מנויים: 1-700-55-2000

א'-ה', בין השעות 09:00-17:00

הקפיד להעניק לו אוזני חמור. בסופו של עניין הכל מסתדר, שכן **אוברון ותזאוס** הם שליטים נאורים וכיאה לקומדיה הם מכוונים (שליט שליט בדרכו הוא) את האוהבים האצילים לזרועות בני זוגם ההולמים, וכך שמחת הכלולות הדוכסית הופכת לשמחה רבת נישאים. בתוכנית האמנותית של טקס החתונה "הקומדיה מוכת הצער של פירמוס ותיסבי" של אנשי הצווארון הכחול, הצופים - הן קרואי החתונה שעל הבמה והן באי התיאטרון שבאולם - מובאים לידי צחוק עד דמעות.

האוברטורה, שהלחין מנדלסון בצעירותו היא בבואה של הקומדיה כולה: כלי המיתר יוצרים במשיכות קשת קצרות ונמרצות את רחש אלפי היצורים העל-טבעיים המאכלסים את היער, כלי הנשיפה של מתכת מסייעים בשרטוט אווירת הארמון ההדור, החגיגי והמסמל חוק וסדר ואילו האפקטים הקוליים שעלה בידי מנדלסון להפיק בהם את נעירות החמור המפורסמות מוסיפות את אלמנט החוכא ואיטלולא שבדמויות האורג, החייט, הפחח וכו'.

הסקרצו הערני מקבץ בו את מה שהדמיון הרומנטי מצייר לו בחושו על יצורי לילה מתעופפים ביער: החלילים, הקלרינטים, האבובים והקרנות פותחים במחול מסתחרר כ-3/8, התזמורת מצטרפת, ופה ושם פזרות במידה ולא בגודש נעירות חמור, לסמל את מיצוי האהבה בין הפיה העילית לבין תחתית החומר. על ידי 40 תיבות סטקאטו שמפיקים שני החלילנים יצורי הלילה העדינים מתרחקים ונמוגים והסקרצו תם.

מה יוצר את הדיסהרמוניה לפני הכניסה ליער? מריבות. ברובד העליון: המלך והמלכה רבים על תינוק אסופי, ברובד האמצעי: בני אצולה רבים על אוהבים ואהובות וברובד התחתון: בעלי המלאכה רבים על תפקידים עסיסיים יותר או פחות ב"קומדיה מוכת הצער" שהם עומדים להעלות.

היער - מקום החזרות המיועד של שחקנינו החובבים - הוא גם מקום המקלט של אוהבינו המסוכסכים ומרחב הפעולה המובהק של הפיות והפיים. **אוברון** מטיל על **פק** לזרות צוף פרחים פלאי על עיני מלכתו, כך שתתאהב בחיית יער ועל עיני אתונאי אחד, כדי לגרום לו להתאהב בנערה "הנכונה". כך יושם קץ למריבות דלמעלה ולמריבות דלמטה. אלא שגם **פק** אינו יצור של אפס טעויות. ובמקום לתקן, הוא מבלבל עוד יותר ויוצר זיווגים מביכים (כגון הזיווג המפורסם של טיטניה עם מלך מלכי הטפשים, האורג בוטום* **שֶׁק**

היותו בן 17 הלחין מנדלסון את האוברטורה המפורסמת (אופ' 21) ל"חלום ליל קיץ" של ויליאם שקספיר וכעבור 16 שנים, נעתר להזמנה להלחין לו פרקי ליווי נוספים, שירים וקריינות על רקע מוסיקה. ליצירה המורחבת (אופוס 61) הצמיד את האוברטורה הווקאלית, שנחווה על-ידי סר ג'ורג' גרוב, מייסדו של מילון המוסיקה הגדול, כ"דוגמה המדהימה ביותר עד כה של הבשלתו המוקדמת של מלחין".

כדי לפשט את הבנת עלילתה הסבוכה והמתוחכמת של קומדיית המעמקים של שקספיר, נשרטט אותה בטבלה של תשע משבצות: שלושה רבדים אופקיים ושלוש עמודות מאונכות.

ברובד העליון - ממלכת היצורים העל-טבעיים, ובה **אוברון** מלך הפיות, **טיטניה המלכה** ו**פק** השליח. ברובד האמצעי - חצר הדוכסות האתונאית ואציליה: **תזאוס** הדוכס, **היפוליטה** ארוסתו, שני זוגות אוהבים ואב נרנן. ברובד התחתון - שישה בעלי מלאכה נבערים ועילגים שהם גם שחקנים חובבים, העומדים לענג את אצילי אתונה בנשף החתונה הקרוב של **תזאוס** הדוכס ו**היפוליטה** ארוסתו.

בעמדה הימנית - **לפני הכניסה ליער**: עולם דיסהרמוני, רצוף תככים, קנאה ומאוויים שאינם בני מימוש. בעמדה האמצעית - **ההתרחשויות ביער**: עולם חשוך, מוכה-ירח, הזוי, חלומי, רומנטי, אי-רציונלי, תת-מודע. בעמדה השמאלית - **אחרי היציאה מן היער**: עולם של סדר חדש, הרמוני ושלם.

אותו התזמורת כולה, היער נרדם. וברור
לכל (כולל לנמים) כי כל הקורה כאן אכן
חלום ליל קיץ.

על אי נגינתו של מארש החתונה, שמנדלסון
מסיים בו את יצירתו ושאינן במוסיקה מושמע
ממנו, נקווה כי יסולח לנו הפעם.

*בתרגומים העבריים: **תחתית** או **ערב**
(מלשון שתי וערב) או אפילו **תחת**

הגמלונית הנשמעת בפי הבסונים? אה,
אלה בעלי המלאכה שבאו היערה לפגוש
את **מוט** הבמאי לשם חזרה.

עם רדת הליל האוהבים היגיעים נרדמים,
ועמם **טיטניה** ובן זוגה ארך האוזניים,
זזהו מקום שיר הערש יפהפה שארג מנדלסון
לתוך יצירתו. אחת הקרנות, בסיוע הבסונים
ועוד כלי נשיפה, מזמרת **נוטורנו** קון
מוטו טרנקווילו במשקל 3/4 ומשלומדת

גם באינטרמצו החלילים, הקלרינטים
והאבובים פותחים, אך הפעם, באלגרו
אפסיונטו, על רקע רעידות קשתות כלי
המיתר, מנגינתם הכרומטית יוצרת
תחושת חשש ומתח: הרמיה, המחפשת
את ליסנדר במעבה היער, איננה יכולה
למוצאו וכל שיח וציץ נדמה לה מפלצת.
ספורצנדי, פיציקטי ואקורדים אפלים
מבהירים לנו כמה לא טוב היות האדם
לבדו ביער אי־וודאי. ומה מנגינת הצעידה

שלוש זמרות בינלאומיות בחגיגה של מוסיקה אמנותית
ששורשיה במוסיקה עממית או בטקסטים חברתיים

סדרת קולות העם

צילום: דניאל צציק

Anna

Keren

Gunthia

הזמרת **אנה מאיליאן** והמנצח **ארם גארבקיאן**, שניהם מארמניה, בקונצרט שמוקדש כולו למוסיקה שבין הרי הקווקז להרי אררט. בתכנית משולבים שירי עם ומוסיקה עממית ארמנית בעיבוד אמנותי וכן יצירה של המלחין יוסף ברדנשוילי. בשיתוף פסטיבל העוד הבינלאומי.

הזמרת **קן דנר** והמנצח **יניב דינור** בקונצרט שמוקדש למלחינים של אמצע המאה העשרים, ובעיקר לשירים שכתבו יחד ברטולד ברכט וקורט וייל, ולצדם שירים ויצירות שכתבו באותה תקופה הנס אייזלר ואיגור סטרווינסקי.

הזמרת **גינתיה קלארי**, שהייתה כרמן הבלתי נשכחת בהפקה של פיטר ברוק, עם המנצח **סטנלי ספרבר**, בקונצרט שמוקדש כולו למוסיקה אמריקנית של המאה העשרים. בתכנית יושמעו קטעים מ"פורגי ובס" מאת גרשווין וכן קטעים ושירים מאת לנרד ברנשטיין, אהרון קופלנד, סמואל בארבר ואהרון ג'יי קרניס.

29
2012
2013

השנה מצטרפים למנויי הקאמרטה הישראלית ירושלים

לרכישת מנויים: 1-700-55-2000

א'-ה', בין השעות 09:00-17:00

המלחינה על יצירתה

הקונצ'רטו לסופרן ולתזמורת "עולם השמש" הוא ווקליזה בלא מילים, המטילה על הסופרן תפקיד מאתגר במיוחד, השמור בדרך כלל לפסנתרן, לכנר או לכל נגן וירטואוז אחר העומד בדיאלוג עם תזמורת.

ביצירה ארבעה פרקים: הפרק הראשון בנוי סביב דמות השחר ורעננות הבוקר. מנגינה מבהיקה וערנית נשמעת, ספוגת נתזי שמש ותחושת גיל לקראת הופעתו של היום החדש.

בפרק השני מצטיירת תמונת מרחב ים אדיר ונתזי שמש זהובים ומנצנצים מרקדים ומקפצים כביכול על פני הגלים ומנגינה יפה ושופעת מרחפת מעליהם...

הפרק השלישי והרביעי נמשכים בלי הפסקה. בתחילה המוסיקה מלאת דמויות לילה משרות פחד, ומאי שם מתקרבת פמליה מזורה וקודרת. לאחר שהתהלכה מגיעה אל קדמת תודעתנו, המוסיקה נקטעת ומפנה את מקומה למונולוג דרמטי של הסולנית; מנגינות הלילה המפחידות מזדחלות ונעלמות. והנה, אט-אט ובזהירות, השחר הנכסף מפציע: גוני המוסיקה מזדהרים, תוססים ומקרינים שמחה. סגירת המעגל נשלמת בשלווה ובאושר: עולם השמש ניצח את צללי הלילה.

צילום: קונסטנטין גורמן

הכנרים גלינה גלוסקין ואלכסנדר ויניצקי וסולני הפילהרמונית הישראלית: החלילן ליאור איתן והנבלאית יוליה רובינסקי.

ילנה מזמנת זה ארבע שנים ברציפות לפסטיבל נבל שנתי המתקיים בבית האמנים המרכזי (CDRI) שבמוסקבה ומדי שנה מושמעת שם יצירה שלה לנבל סולו. במסגרת פסטיבל בינלאומי באי רודוס שביוון נוגנה אשתקד יצירה שלה לחליל סולו ובחודש הבא יושמעו באותו פסטיבל שלוש מיצירותיה: "ריקוד עתיק" לחליל, ויולה ופסנתר והיצירות "יפו" ו"עכו" לחליל סולו. בפורט וורת' שבארצות הברית ניגנה שלישייה את יצירתה "סוויטה ונציאנית" באוניברסיטה הנוצרית של טקסס (TCU). יצירות משלה בוצעו גם בעיר יקטרינבורג שבאורל, בריינסברג שבגרמניה, בווינה בירת אוסטריה ובנובי סאד שבסרביה.

*בהיותה עדיין "הקאמריט"

באביב 1994, מעט לפני תום לימודיה באקדמיה למוסיקה על שם צ'ייקובסקי במוסקבה, ביקרה המלחינה ילנה סוקולובסקי בארץ בהזמנת המיזם לחילופי סטודנטים מצטיינים של אקדמיית רובין הירושלמית, ושמעה קורס של הפרופסור מרק קופיטמן המנוח. פחות משנה אחר כך עלה הזוג סוקולובסקי ארצה וילנה קבעה את ישראל כמרכז חייה ויצירתה.

בשנת 2005 זכתה ילנה סוקולובסקי בפרס אקו"ם בתחום ההלחנה הקונצרטית ובשנת 2010 - בפרס ראש הממשלה למלחינים. חברי ועדת הפרס, אילן וולקוב, רויטל הכמוב ומיכל כהן, כתבו בהחלטתם: "ילנה סוקולובסקי ממזגת את עושר התרבות המוסיקלית שבה גדלה עם פתיחות לגוני צליל חדשים [ויוצרת בכך] שפה אישית משלה: לירית, מאוזנת ומאופקת... יצירותיה רבות השראה ומקוריות ומאופיינות באקספרסיביות מעודנת; לעתים שזורים בהן הומור דק ומידה של אופטימיות. היא פורצת בטבעיות את התבניות המסורתיות של הרמוניה ומלודיה, מבלי להזדקק לשבירת כלים קיצוניות."

מיצירותיה של ילנה סוקולובסקי ביצעו בארץ עד כה: התזמורת הקאמרית הישראלית בניצוח נעם שריף, התזמורת הקאמרית "קלאסיקה" חדרה בניצוח עמרי הדרי, אנסמבל "מוסיקה נובה" בניצוח לאונטי וולף והתזמורת הסימפונית* אשדוד בניהולו של חן צימבליסטה, אשר גם השתתף בנגינת יצירתה "המבין יבין", קונצ'רטו גרוסו לויולה, לכלי נקישה ולכלי קשת. עוד ניגנו מיצירותיה

אוברטורה: סוסטנטו מה נון טרופו / אלגרו / אלגרו קון בריו / שיר: "בתוף נא הכו" - ויוצ'ה / נגינת ביניים 1*: אנדנטה / נגינת ביניים 2: לרגטו / שירה של קלרה: "עולץ, מלא צער" / נגינת ביניים 3: אלגרו-מרצ'ה / נגינת ביניים 4: פוקו סוסטנטו א ריזולוטו - לרגטו - אנדנטה אג'יטטו / ציון מותה של קלרה: לרגטו / מלודרמה: שינה מתוקה / סימפונית ניצחון: אלגרו קון בריו 38-דקות

שאחריו, המוסיקה עוצרת באחת לכמה שניות, בעיצומה של נגינת התזמורת כולה, כאילו הפסיקה אבחת חרב את מהלכו של אדם (או של עם?). האלגרו קון בריו, מלא עזוז ותרועות, יחזור בסוף היצירה, בפרק הקרוי "סימפונית ניצחון", כסיכום לצוואת אגמונט אל עמו להילחם למען הבית, הנשים והטף.

אין ספק שהאוברטורה מוכרת בהרבה מן הקטעים האחרים שבמוסיקת הליווי. בשנת 1956, בימי קצרי המועד של המרד ההונגרי נגד האימפריה הסובייטית, שימשה האוברטורה כהמנון הלאומי הלא רשמי. בטקס האזכרה ל-11 הספורטאים הישראלים שנרצחו בידי מחבלים במהלך המשחקים האולימפיים של שנת 1972 בחרה הפילהרמונית של מינכן לנגן את האוברטורה הזאת של בטהובן.

אחרי האוברטורה קלרה שרה את השיר זקוף-הגו הבא:

בתוף נא הכו

בְּתוֹף נָא הַכּוּ, חֲלְלוּ בְּחִלְלִי!
אֶהוּבִי אֶל הַקֶּרֶב אֶת חֵילוֹ כְּבָר מוֹבִיל,
הוּא נוֹשֵׂא פִּידוֹנוֹ לְעֵינֵי הַמוֹנוֹ.
מִה הוֹלֵם לְבָבִי וְדַמִּי מִה רוֹעֵם!
הוּי, מִדִּים לוֹ הֵיוּ לִי, כְּמִתָּה שֶׁל לִוְחֵם!
עֲמוּ אִזְ חֲצִיתִי אֶת שְׁעַר הָעִיר,
עֲמוּ אִזְ צַעֲדֵתִי בְּצַעֲד מְהִיר.
בְּנִשְׁקָנוּ נְטִיל בְּאוֹיֵב בְּלֵהוֹת;
מִה רָב הוּא הָאֲשֶׁר גָּבַר לְהֵיוֹת.

במרכז המחזה הדוכס הפלמי לאמורל, בן לשושלת אגמונט***, מדינאי ומצביא אהוד על עמו, הלכוד במצר בין המעצמה הספרדית שכבשה את ארצו לבין מורך לבם של כמה מבני ארצו. את מלך ספרד, פליפה השני, מייצג בארצות השפלה הכבושות הדוכס אלבה, אשר נקרא להשקיט את הרוחות הסוערות שם, עקב מאבקים בין פרוטסטנטים לקתולים וסביב נטל המסים הכבד. אלבה, איש תכנן ואכזר, מבקש לו שעיר לעזאזל שבאמצעותו יוכל להטיל מורא על האוכלוסייה הפלמית, והוא מאשים את אגמונט בעוון בגידה במלך ומשליכו לכלא. אהובתו של אגמונט, קלרה (ובהקטנה: קְלֶרְכֶן), מנסה להביא לידי ביטול עונש המוות המרחף על ראשו וכשהיא נכשלת, היא שמה קץ לחייה. הטרגדיה מסתיימת בכך שאגמונט מקבל עליו את הדין אך טרם מותו הוא משמיע קריאה למען המשך המאבק לחירות.

בשנת 1810 הועלתה אפוא הטרגדיה "אגמונט" לגתה בצירוף המוסיקה של בטהובן, אוברטורה ותשעה קטעי ביניים, ביניהם שני שירים לסופרן ולתזמורת וקריינות על רקע מוסיקה (אופציונאלי).

האוברטורה, בצורת הסונטה, פותחת בצלילים אפלים וגולשת לסרבנד ואחר כך לאלגרו ובו נושא לירי זורם המונהג על ידי הצ'לי. בסביבות הדקה השישית, בין האלגרו לאלגרו קון בריו

עם עדת מעריצי נפוליאון נמנה גם לודוויג ואן בטהובן, שראה בו משחרר נאור, עד שמינה עצמו זה לקיסר צרפת ולמלך איטליה. ידוע הסיפור על הסימפוניה השלישית שחישב בטהובן להקדיש לנפוליאון ומששמע על הכתרתו העצמית של הארכי-אנטי-מלוכני, מחק את הקדשתו מעם דף הכותרת, הקדישה לאַמֶר** וכינה אותה "ארואיקה", אולי במחווה ערגה לגיבור אידיאלי שההיסטוריה עדיין מצפה לו.

שש שנים אחרי המעשה בגיבור שהכזיב, נמצא לו לטהובן גיבור ספרותי כלבבו. בשנת 1810 הוציע לו ה"בורגתיאטר" הווינאי להלחין מוסיקה למחזהו של וולפגנג פון גתה "אגמונט", וזה קיבל עליו את המשימה בשמחה מכופלת: ראשית - גם את גתה העריץ וממנו לא נאלץ להתאכזב, ושנית - המחזה דן בנושא שהיה קרוב ללב בטהובן: גיבור הנלחם למען החירות. כמה שנים לפני כן הלחין בטהובן את האופרה "פידליו", שנושאה המאבק למען החירות והצדק. יתרה מזו: הוא עצמו בז לאנשי שררה ולהליכה בתלם, כמאמר היסטוריון המוסיקה רוברט גרינברג: "שנאתו הפתולוגית של בטהובן לסמכות... גרמה לו לשוב ולהמציא את עצמו מחדש, ובעשותו כך המציא מחדש את אופי הביטוי המוסיקלי של העולם המערבי".

את הטרגדיה "אגמונט", שהשפעת טרגדיות שקספיר ניכרת בה, השלים גתה ב-1787.

עולץ, מלא צער ותפוס הרהורים,
עורג ודואג מכה יסורים,
עד שחק מריע, עד מות דואב.
לבדו מאשר - הוא הלב האוהב.

האלגרו שבנגינת הביניים השלישית ממשיך את שירת קלרה, אך המארש המחליף אותו מבשר על בואו מלא הצרמוניה של הדוכס אלבה (גתה): "שהמלך מחשיבו כגנרל שיתמודד יפה הן עם פשוטי העם, הן עם האצולה, הן עם הבורגנים והן עם האיכרים".
נגינת הביניים הרביעית פותחת בצליל צורם של איום וכאב, אחריו נושא נוגה מתפתח, המסתיים בסולו שקט ונוגע ללב של הקלרינטים. נושא קצר וטראגי בטמפו לרגטו מסמן את מותה של קלרה.

במלודרמה אגמונט נרדם לצלילי מוסיקה רכה ומרגיעה וחולם על אהובתו שחירפה נפשה למענו ולמען עמה. הוא רואה בה נביאה של ניצחון לעם הפלמי הנאבק על חירותו. היצירה מסתיימת במארש הניצחון, שאיננו אלא חזרה על הפרק המסיים של האוברטורה.

Entracte*

**אף כי הודיע למו"ל בשפה רפה כי על בונפרטה נכתב

***מצביא ומדינאי בשם זה אכן פעל בפלנדריה והוצא להורג בבריסל בשנת 1568 במצוות השלטון הספרדי, אך אין כמובן חפיפה בין עלילת המחזה לבין קורות הדמות ההיסטורית.

השנייה (לרגטו) נעה בין יופי לירי, תרועות קרב רחוקות ורמזים לטרגדיה הקרבה, ואז מגיע שירה השני של קלרה, ששורה מתוכו ("עד שחק מריע, עד מוות דואב") מצוטט תכופות בחוגים אינטלקטואליים כמוטו המייצג את הנפש הרומנטית הדרקוטבית.

בנגינת הביניים הראשונה הבסונים והקרנות פותחים באנדנטה נעים, רמז לעדינות ולרוך שחשה קלרה מצד אהובה גיבור הקרב, אך תוך זמן קצר האנדנטה מפנה את מקומו לאלגרו קון בריו, הממשיך את הנימה ה"גברית" ששמענו בשיר. **נגינת הביניים**

From Shakespeare to Goethe

Avner Biron conductor
Keren Hadar soprano
Ayelet Cohen soprano
Benny Hendel narrator

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847)

Incidental Music for William Shakespeare's
A Midsummer Night's Dream, op. 61

Elena Sokolovski (1967)

The World of the Sun: Imaginary Scenes
Concerto for Soprano and orchestra
(World premiere)

Intermission

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Incidental Music for Johann Wolfgang
von Goethe's Egmont, op. 84

2011/2012

Tel Aviv / Tel Aviv Museum of Art

Saturday, June 23 2012 at 21:00 (small mixed series)
Sunday, June 24 2012 at 20:30
Friday, June 29 2012 at 13:00
Saturday, June 30 2012 at 21:00

Jerusalem / Henry Crown Hall, Jerusalem Theatre

Tuesday, June 26 2012 at 20:30

Haifa / Rappaport Auditorium

Wednesday, June 27 2012 at 20:30

Rehovot / Wix Auditorium, Weizmann Institute

Monday, July 2 2012 at 20:30

The Israel Camerata Jerusalem

Music Director and Founder: **Avner Biron**

Composer in Residence: **Josef Bardanashvili**

The musicians

*principal player **permanent guest musician

1st Violin	2nd Violin	Viola	Cello	Flute	Bassoon
Arnold Kobiliansky*	Natalie Sher*	Michael Plaskov*	Yafim Aizenstadt*	Esti Rofé*	Mauricio Paez*
Michael Boyaner	Denice Djerassi	Doron Alperin	Marina Katz*		Kristijonas Grigas
Pavel Galaganov	Michael Kontsevich	Andrei Shapelnikov	Zvi Orleansky*	Oboe	
Sophia Kirsanova**	Zina Levin	Boris Rimmer	Alexander Sinelnikov	Muki Zohar*	Trumpet
Carmela Leiman	Keren Lipker	Michael Yavker		Ori Meiraz	Marat Gurevich
Etien Meneri	Eduard Reznik		Bass		
Roman Yusupov			Dmitri Rozenzweig*		
			Genadi Litvin		

Guest musicians: Matan Dagan, principal violin player; Jonathan Weiss, flute; Ilya Schwartz, Alex Gurfinkel, clarinet; Alon Reuven, Ruth Varon, Adrian Aroyo Solis, Welintom Gabriel, horn; Dima Levitas/Natan Birman, trumpet; Alon Bor, timpani & percussion; Jeffrey Kowalsky, percussion

Board of Directors and Members of Association

*Member of the board

Prof. Ruth Arnon*, Chairman	Prof. Avi Ben Basat	Benny Gal–Ed*	Prof. Moshe Hadani*	Gabi Rosenberg
Jacob Aizner*	Robert Drake	Hedva Foguel*	Prof. Uri Karshon	Baruch Shalev*
Dr. Hanan Alon	Izaak Elron*	Prof. Benny Geiger*	David Kindler*	Moshe Vidman*
Shimshon Arad	Eli Eyal	Yair Green*	Nissim Levy	Sara Zelkind
Avner Barel	Prof. Menachem Fisch*			

Administration

General Manager: Ben–Zion Shira

Administrative Manager: Michael Kontsevich

Producer: Abigail Sandler

Marketing Manager: Tamar Umansky

Sales: Dagan Feder

Secretary: Merav Farhi

Stage Manager: Valery Aksyonov

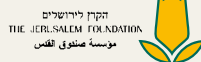
Legal Advisor: Adv. Ami Folman

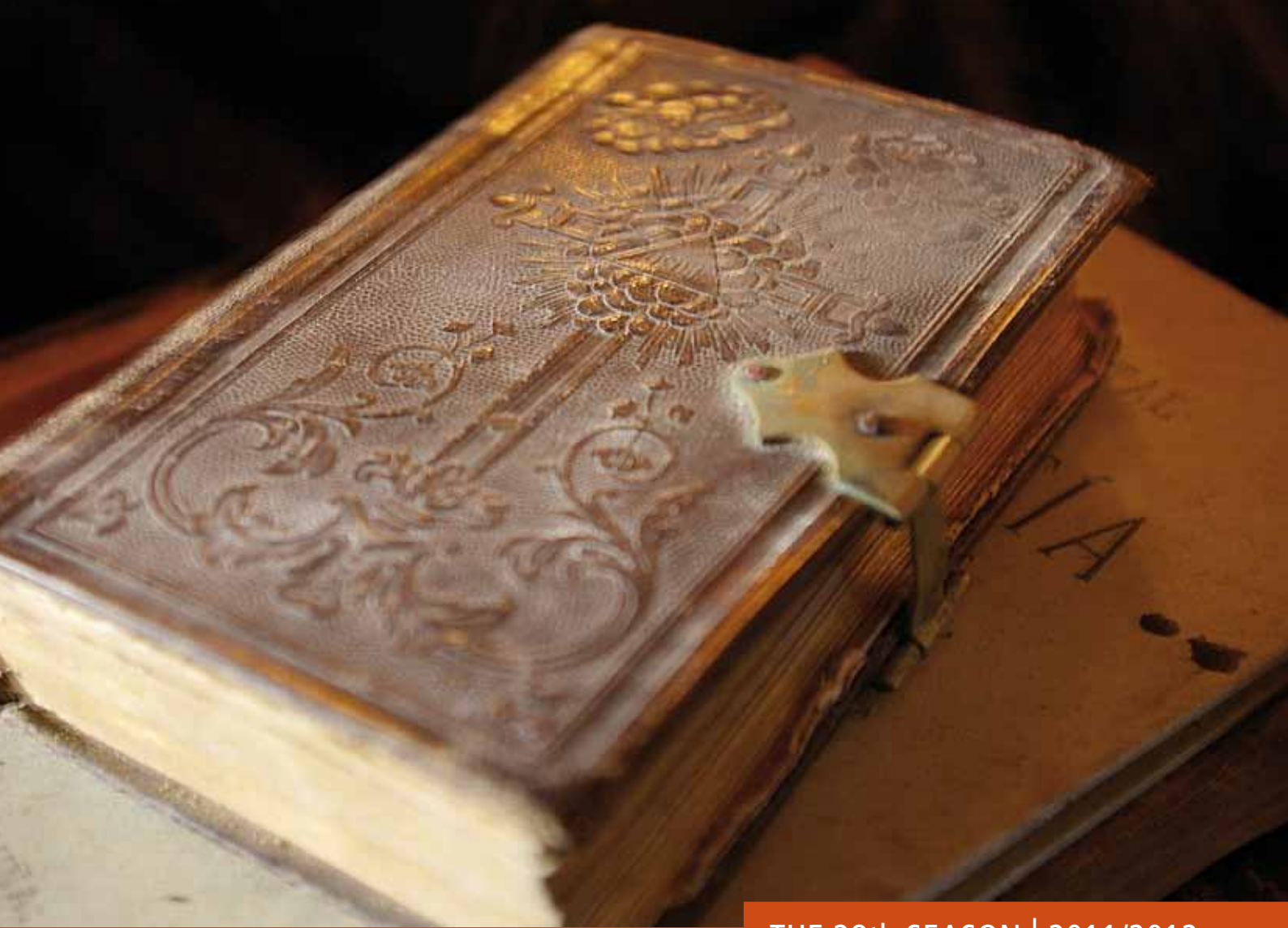
Accountant: Sarit Yitshaki

Office: 13 HaHagana St. (HaGiv'a HaTsarfatit) Jerusalem | Tel: +972-2-5020503 Fax: +972-2-5020504

Internet: www.jcamerata.com | Email: info@jcamerata.com

The Orchestra is supported by: The Ministry of Culture and Sport | The Municipality of Jerusalem | The Jerusalem Foundation
The Marc Rich Foundation | Teva Pharmaceutical Industries Ltd. | and by the generous support of various donors.

THE 28th SEASON | 2011/2012

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM
MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

FROM SHAKESPEARE TO GOETHE